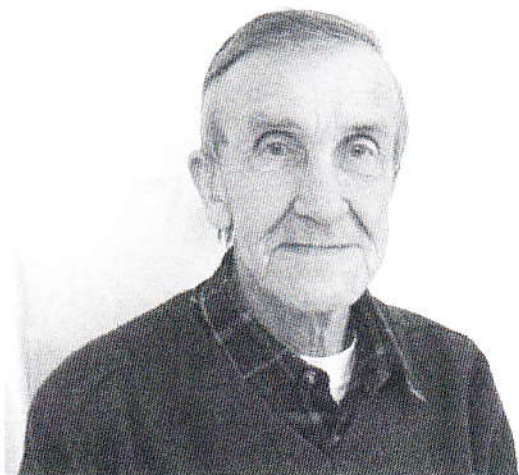

Nils Ahlins gata 19
271 39 YSTAD
0411-190 14
militarmuseet@ystad.nu
www.ystad.nu/militarmuseet

Militärmuseets Skrifter.

FRÅN GNÄGG TILL BANDFORDON.

Skrift nr: 8.

Författat av Arne Söderberg.

Från gnägg till bandfordon (K7->I 7)

Infanteristen i dragonkasernen.

Av Arne Söderberg Kungl Skånska Infanteriregementet i Ystad.

Vad vore väl ett regemente utan personal, den levande kraften? Alla ni som en gång verkat vid regementet är en del av dess historia och har genom idogt strävsamt arbete bidragit till den särprägel och anda som är "Södra Skåningarnas" egenart.

Man fann er i verkstäder, i stall och förråd, i kök och marketenteri, på kompani, i stab och på expedition, på vakt båd' natt och dag. Sedan de första indelta soldaterna lämnat sandhedarna vid Veberöd och anträtt marschen mot nya djärva mål, har det hänt en del.

Ödet och högre makter förde regementet till Ystad en gråmulen marsdag 1928.

Avmarschen från Lund har dokumenterats med det inramade fotografi, som inleder vårt bidrag till detta museum.

I förgrunden ser man sergieanterna Eric Engström, Gustaf Lindgren och Edvin Weibahr.

Dessa underofficerare har härmed lyfts fram ur minnenas dunkel och här på väg-

gen, inte långt från den berömda dragontavlan, fått en framträdande placering.

Bilden med de tre eleganta sergieanterna är unik även i så motto, att den minner om underofficerarna, en gång en sammanhållande länk i vårt försvar.

Nya idéer att göra den gamla matsalen till ett upplevelsecentrum väcker en del minnen hos den som gjorde rekryten på 40-talet. Hoppet om en stunds avkoppling blev för många en besvikelse. Hanteringen av dessa plåtbrickor skedde inte ljudlöst, tvärtom den växte oftast till en formidabel kakafoni.

Mannen med ärtsoppa i vår studie, kunde dock fästa blicken på den stilige dagofficeren eller en sträng husmor, (fröken Björling), alltid med bister uppsyn. Matsalsfuriren Nils Hansson (f.d. finlandsfrivillig), tillhörde inte heller de gladaste. Soldathumorn kallade honom "Solskenet". Helt utan upplevelser var han inte, rekryten i "grötrocken".

De forna dragonkasernerna erbjöd gott om plats för det nu reducerade, fotmarscherande infanteriregementet.

En del förnödenheter kunde övertagas efter de stolta dragonerna: Gamle förvaltaren Axel Lindskog erinrade sig en episod från denna hantering och gläntar en aning på förrådets hemlighetsfulla tillbommade värld.

"Alltnog jag övertog och kvitterade bland mycket annat 800 lakan, som senare visade sig vara 400 lakan delade på längden. Tala om smarta dragoner!"

"Hur klarade du krisen?" sporde någon.

"Det var allt en brydsam situation. Jag varken ville eller vågade avslöja fadäsen för mina överordnade. Resultatet blev att våra pojkar fick sova på smala lakan en tid framöver. Tidens tand gjorde det möjligt att besluta om kassation och nya hela lakan kunde tillföras regementet. Jag hade därmed lyckats med konststycket att förvandla halva lakan till hela."

Den gamle förvaltaren drog med välbehag ett bloss på cigarren och fortsatte: "Jag medger att jag efteråt erfor en viss lättnad och sov bättre om nätterna".

Översten har just förestavat krigsmans erinran på västra kaserngården. Allvaret understryks till yttermera visso av vapenplattformen som mörk och illavarslande vilar däruppe på det väldiga röda kanslihusets tak. Här uppe erbjuds en god utsikt långt över land och hav. På andra sidan horisonten där borta rasar kriget, med ond, bråd död och fasansfulla umbäranden för tusenden och åter tusenden. Orden "med liv och blod" verkar på intet sätt främmande. Tvärtom, det hörde till tiden i november 1942.

Regementsläkare vid den tiden var hedersmannen Håkan Almén som utövade sitt yrke i tjocka moln av cigarrök, en något oväntad kombination av dofter i eter, jod, Havanna II, kloroform m m. Håkan hade sin egen praktik i stan. Många av den äldre generationen Ystadbor kan säkert berätta en del av dennes läkargärning.

I Utrymmena på ömse sidor av valvet i gamla livkasern bedrevs civil produktiv verksamhet. Här huserade hedersmannen och skräddarmästaren Edvin Holmström. Många minns hur han, 80-årig, i bara skjortärmarna for ut i smällkalla vintern för att genskjuta ett "oklart fall". Han hade god syn, han skräddarmästaren.

Denna form av inkassoverksamhet behövde inte frisören Knut Andersson ägna sig åt. Han hade en salong i valvet och tog, som antytts, betalt vid källan. Direkt och hänsynslöst. En man med lite hår hade att betala samma pris som medelsvensson. Knut avvecklade senare verksamheten och utövade målareyrket med målaren Lundborg och Bror "klockare" Andersson. En blond rekryt hade ljust vågigt hår. Den myndige sergeanten hade anfäktats vid åsynen av denna "peruk". Plötsligt en dag under ett Exercispass brister fördämningarna och han ryter; "202, du skulle ta mej fan ha kjol". Jag vill min själ och pina inte se dej förrän du ser ut som folk".

"Sergeant! Jag har inga pengar" gnydde 202.

"Inte? Här har du två kronor!" Frisören i valvet hade fått en kund.

Sånt är livet. Om det var sergeantens sista krona förmåler inte historien. Sådan var stilen, bröstet ut till sista andetaget.

Översten har just förestavat krigsmans erinran på västra kaserngården. Allvaret understryks till yttermera visso av vapenplattformen som mörk och illavarslande vilar däruppe på det väldiga röda kanslihusets tak. Här uppe erbjuds en god utsikt långt över land och hav. På andra sidan horisonten där borta rasar kriget, med ond, bråd död och fasansfulla umbäranden för tusenden och åter tusenden. Orden "med liv och blod" verkar på intet sätt främmande. Tvärtom, det hörde till tiden i november 1942.

Regementsläkare vid den tiden var hedersmannen Håkan Almén som utövade sitt yrke i tjocka moln av cigarrök, en något oväntad kombination av dofter i eter, jod, Havanna II, kloroform m m. Håkan hade sin egen praktik i stan. Många av den äldre generationen Ystadbor kan säkert berätta en del av dennes läkargärning.

I Utrymmena på ömse sidor av valvet i gamla livkasern bedrevs civil produktiv verksamhet. Här huserade hedersmannen och skräddarmästaren Edvin Holmström. Många minns hur han, 80-årig, i bara skjortärmarna for ut i smällkalla vintern för att genskjuta ett "oklart fall". Han hade god syn, han skräddarmästaren.

Denna form av inkassoverksamhet behövde inte frisören Knut Andersson ägna sig åt. Han hade en salong i valvet och tog, som antytts, betalt vid källan. Direkt och hänsynslöst. En man med lite hår hade att betala samma pris som medelsvensson. Knut avvecklade senare verksamheten och utövade målareyrket med målaren Lundborg och Bror "klockare" Andersson. En blond rekryt hade ljust vågigt hår. Den myndige sergeanten hade anfäktats vid åsynen av denna "peruk". Plötsligt en dag under ett Exercispass brister fördämningarna och han ryter; "202, du skulle ta mej fan ha kjol". Jag vill min själ och pina inte se dej förrän du ser ut som folk".

"Sergeant! Jag har inga pengar" gnydde 202.

"Inte? Här har du två kronor!" Frisören i valvet hade fått en kund.

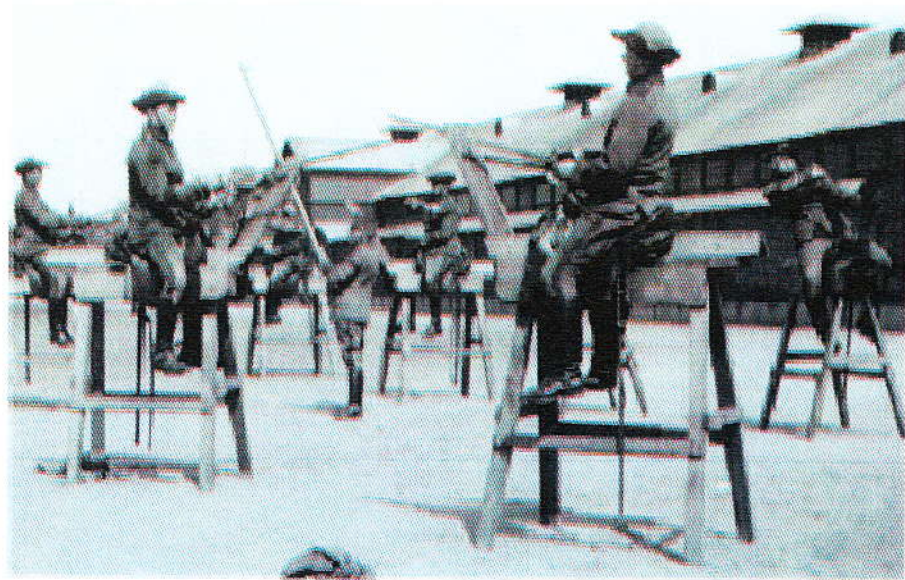
Sånt är livet. Om det var sergeantens sista krona förmåler inte historien. Sådan var stilen, bröstet ut till sista andetaget.

Inte alla spår efter de stolta dragonerna hade sopats igen och utplånats. Sega rester fanns i form av stall, ridhus, några udda hästkrakar samt en bister stallfurir vid namn Åberg, kortvuxen, hjulbent, brysk, myndig, dominant och uppkäftig i största allmänhet. Regementets vardag stördes helt oväntat en sommardag: En get avbetade den vackra rosenrabatt som då fanns mellan ridhus och gamla kasern. Ett avbrott i vardagslunken; Festliga scener utspelades då geten gärna agerade bland exercerande avdelningar. Regementsmaskotens framträdanden blev dock kortlivade. Ryktet gjorde gällande att geten hade sin hemvist i stallet där den fann en ombonad tillvaro bland Åbergs värnpliktiga hästskötare. Måhända den hölls i lite lösa tyglar, denne vid regementet oväntade "gäst". Händelserna ovan inträffade i början av 1950-talet.

Regementets motorisering kan inte här utelämnas. Den nya krigsorganisationen 7.e motorbrigaden märktes inte så mycket i vardagen. Cykeln var prioriterad vid snabbare förflyttningar typ till Revinge, Trelleborg etc. Under krigsåren gällde gengasdrift. Denna krävde ett lager träkol och någon ansvarig för hanteringen. Furir Ville Engdal fick detta uppdrag. Detta jobb i den gamla stallmiljön gjorde inte Engdal direkt så putsad det anstår en befälsperson. Iförd blåställ, dygns gammal skäggstubb och ständig kontakt med detta bränsle fann soldathumorn ännu ett offer: "General smuts". Den sydafrikanske generalen fick härmed en "namn". Sönt är livet.

Den för infanteristen största förändringen hände omkring 1960. Han kunde åka i pansarbandvagnar och splitterskyddad nå stormavstånd. Utbildningen vid Livkompaniet började tidigt här i Ystad. Nytt spår för bandfordon ända ut till Nybrofältet anlades. Denna offensiva epok har tyvärr inte fått rum i våra begränsade lokaler.

Arne Söderberg

Layout: Jan-Olof Fridenman